

Каралды
Башлангыч сыйныф
укытучыларының
мәктәп методик берләшмә
житәкчесе Тухбатуллина Э.М.
Беркетмә № 1
« 26 » август 2017 ел.

Килешенгән
Укыту эшләре буенча
директор урынбасары
 Исмәгыйлева Г.Т.
« 28 » август 2017 ел

Раслыйм
Мәктәп директоры
 Сабиржанова Г.Т.
Приказ №
« 28 » август 2017 ел

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
“ Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе”
муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе

**Әдәби укудан
эш программасы**

3 нче сыйныф

Хажиева Люзия Нәжип кызы, югары квалификацион категорияле башлангыч сыйныф укытучысы

Каралды
Мәктәп педагогик советы
утырышы беркетмәсе № 1
28 нче август, 2017 ел

2017 – 2018 нче уку елы

Аңлатма язуы

Эш программасы “Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законы (2004 ел, 1 июль); Россия Федерациясенң 309-ФЗ номерлы Законы (2007 ел, 1 декабрь); Татар әдәбиятыннан гомуми белем бирүнең дәүләт стандартына.- ТР Мәгариф һәм фән министрлыгы, Казан, 2008; Башлангыч гомуми белем бирү программаларына. Татар һәм рус телләре– Казан: “Мәгариф” нәшрияты, 2010.; үстерешле укуыту принциплары белән традицион белем бирү принципларының үзара тыгыз бәйләнештә булуын тәмин итә торган «Перспективалы башлангыч мәктәп» концепциясенә; “Әдәби уку” авторлык программасына. Г.М.Сафиуллина, М.Я.Гарифуллина.- Казан: Мәгариф-Вакыт, 2011; МБГББУ «Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» белем бирү программасы, “Укуыту курсы һәм предметының эш программаларын раслау һәм эшләү тәртибе структурасы” турындагы нигезләмәсенә, мәктәпнең 2017-2018 нче уку елына базис укуыту планына нигезләнеп эшләнә.

Программа елга 68 сәгатькә (атнага 2 сәгать) каралган.

Программа үтәлү өчен түбәндәге **укуыту-методик эсбаплар** кулланыла:

- 1.Әдәби уку: татар телендә башл. гомуми белем бирү мәкт. 3 нче с-фы өчен дәреслек. 3 кискәтә.1 нче кискәк/(Г.М.Сафиуллина һ.б.,рәссамы Ф.Ризаева).-Казан: “ Мәгариф-Вакыт” нәшр.,2013.
- 2.Әдәби уку: татар телендә башл. Гомуми белем бирү мәкт.3нче с-фы өчен дәреслек.3 кискәтә.2нче кискәк/(Г.М.Сафиуллина һ.б.,рәссамы Ф.Ризаева).-Казан: “ Мәгариф-Вакыт нәшр.,2013.
- 3.Әдәби уку: татар телендә башл.гомуми белем бирү мәкт.2 нче с-фы өчен дәреслек.3 кискәтә. 3 кискәк: дәреслек-хрестоматия/(Г.М.Сафиуллина һ.б. рәссамы Ф. Ризаева).-Казан.” Мәгариф-Вакыт нәшр.,2013.

«Әдәби уку» укуыту-методик комплекты түбәндәге **мәсьәләләрне** хәл итә.

1. «Перспектив башлангыч мәктәп» комплекты чишәргә тиешле **гомумдидактик бурычлар**: укучы үзенә кирәкле информацияне «Эчтәлек»;битенә карап таба белергә; исеме буенча текстның эчтәлеген күзалларга; күзәтү эшчәнлеген формалаштырырга (*әдәби һәм сәнгать исәрләреннән аерым детальләрне таба, барлык ваклыклары белән сөйләп бирә*) һәм гомумиләштерергә (*аерым детальләргә нигезләнеп, таралган төрле мәгълуматларны берләштереп, бербөтен картина тудырырга*); «акыллы өлкәннәр» белән хат аша аралашу ихтыяжы формалаштырырга тиеш.

2. Бала яшенә туры килә торган **теоретик бурычлар**:

а) хайваннар турындагы әкият үзенчәлекләре белән таныштыру: татар халык әкиятләренән, берьяктан, башка халыкларның хайваннар турындагы әкиятләренә охшаш булуы (*төп геройлары — хайваннар, еш кына бер ук төрле мөнәсәбәтләргә керәләр*), икенче яктан, бер-берсеннән аерылуы (*төп геройлар — башка төрле хайваннар, бер-берсе белән мөнәсәбәтләре бөтенләй башка төрле*); хайваннар турындагы автор әкиятләренән еш кына халык әкиятләренә нигезләнүе (*башлангыч сыйныфларда әле автор нигезләнүе термин буларак әйтелми*); халык әкиятләрендә аерым хайваннарның патшалык итүе (*баш булуы*); хайваннар турындагы әкият героеның һәрвакытта көчсезләрне яклаучы гына түгел, еш кына хәйләкәр, тиктормас, көлкегә калучы икәнлегенә турында төшенчә бирү;

3. **Әхлакый бурычлар**: күзәтүчәнлек, хыяллана белүчәнлек, дуслар белән аралашу, ярата һәм яратыла белү – байлык һәм рухи кыйммәт икәнлегенә турында күзаллау булдыру;

4. **Эстетик бурычлар**: матурлык - ул сине чолгап алган тирәлек, бары тик аны күрә белергә кирәкле турында төшенчә бирү;

5. **Сөйләм телен үстерү бурычлары** -текстта ориентлаша белергә өйрәтү: әсәрләренә өлешләргә бүлү, кирәк урынны табын укуып күрсәтү, хис белән белдерелгән өзекнең эчтәлеген ачыклау; әдәби әсәрләргә бәя бирелгәндә һәм сәнгать әсәрләрен караганда предметка - бу «синен» әсәрне аңлау,идеяң икәннен жайлап төшендерү.

Искәрма. «Сарман урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль гомуми белем бирү бюджет учреждениесенең „Укыту курслары һәм предметларыннан эш программалары төзелеше, аларны эшләү тәртибе турында” ғы 29 нчы август, 2016 нчы елда педсоветта каралган(беркетмә № 1) һәм мәктәп директоры тарафыннан 2016 нчы елның 29 нчы августта чыккан 109 нчы санлы указы белән расланган нигезнамәсенең 5 пунктына таянып, дәресләр бәйрәм көннәренә туры килү сәбәпле, дәресләр сәгәтьләренә берләштерү исәбенә программа үтәлә.

Универсаль уку гамәлләре формалаштыруның көтелгән нәтижәләре

Шәхескә кагылышлы универсаль уку гамәлләре формалашу нәтижәләре:

- үз илең, халкың һәм тарихың белән горурлану хисләре формалаштырырга, һөнәрләр дөньясы белән танышырга, жәмәгать урыннарында, мәктәптә үз-үзеңне тотуның әхлакый кагыйдәләрен үзләштерергә;
- уку эшчәнлегенә һәм аның мотивлары арасында элемент урнаштырырга;
- әдәби мәдәният нигезендә матурлыкны күрә белү һәм эстетик хисләр формалаштырырга.
- белем бирү учреждениесенә уңай караш, әдәби уку фәнен өйрәнүнең кирәклеге аңларга;
- уку эшчәнлегенең уңышлылыгы (уңышсызлылыгы) сәбәпләрен аңларга;
- аралашканда иптәшеңнең мотивларына һәм хисләренә ориентлашырга, үз-үзеңне тотышыңда мораль нормаларга һәм этик таләпләргә тотрыклы ияергә.

Регулятив универсаль уку гамәлләре формалашу нәтижәләре:

- максатка ирешүдә үзгәчлек, авырлыкны җиңүгә эзәр булу, авырлыкларны чишү ысулларын эзләүгә ихтыяж формалаштырырга;
- ирешеләчәк нәтижәне алдан күрергә;
- проблеманы чишүдә берничә вариант табарга, аларны кулланып карарга;
- үтәлгән эшнең сыйфатын һәм дәрәжәсен билгеләргә, уңышлылыгына бәя бирергә;
- кагыйдәләрен, күрсәтмәләрен истә тотып гамәлләр кылырга;
- укытучы белән хезмәттәшлектә итәргә;
- уку хезмәттәшлегендә танып белү инициативасы күрсәтергә;
- укытучы тарафыннан билгеләнгән эш-гамәлне мөстәкыйль рәвештә яңа уку материалында исәпкә алырга;
- эш-гамәлләрнең дәрәжәсін үтәлешен мөстәкыйль рәвештә бәяләргә һәм тиешле төзәтмәләр кертәргә.

Танып белү универсаль уку гамәлләре формалашу нәтижәләре:

- эшчәнлек барышын һәм нәтижәләрен тикшереп һәм бәяләп барырга;
- охшашлык һәм аермалыкларны аерырга, чагыштырырга;
- аерып алынган нигез буенча объектларны тәртипкә салырга;
- нәтижә чыгарырга;
- охшашлыклар урнаштырырга;
- проблеманы кыска һәм ачык итеп әйтәргә;
- проблеманы чишү алымнарын хезмәттәшлектә табарга.

Коммуникатив универсаль уку гамәлләре формалашу нәтижәләре:

- укытучы, туганнар, эти-әниләр белән хезмәттәшлекне планлаштыру – катнашучыларның максатларын, вазифаларын үзара аралашу ысулларын билгеләргә;
- сораулар формалаштырырга, житмәгән мәгълүматны башкалардан сорашып белергә;
- проблеманы ачарга, аны тормышка ашырырга, үзара килешүгә ирешергә;
- эшлекле партнерлы аралашырга, төркемдә үзара ярдәм итешергә;
- үз фикереңне тулы, төгәл һәм ачык, аңлаешлы итеп әйтергә, аны яктарга.

Предметны өйрәнү нәтижәләре:

- әсәрләргә сәнгатьле һәм хатасыз уку;
- әсәрдәге өзеңләргә сайлап ала, рәсемгә төшерә белү;
- Рәсемнәр һәм әсәрләр арасындагы бердәмлекне таба белү;
- әдәби әсәр белән эшли белү;
- укылган әсәргә хикәяли белү;
- әсәрләргә сәхнәләштерә белү;
- текстны рольләргә бүлеп укый белү;
- әсәр геройларына кыскача характеристика бирә белү;
- язучыларның кызыклы хәлләргә житкерү алымнарын белү.

Укыту - тематик планлаштыру

№	Бүлек һәм темаларның исеме	Барлык сәгәтләр
1	Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз	15
2	Чагыштырулар серенә төшенәбез	6
3	Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз	7
4	Ярату турында	9
5	Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз	7
6	Көлке серләрен эзлибез	4
7	Герой ничек туа?	9
8	Үткәннәр белән хәзергә чагыштырабыз	11
	Барысы	68

Укыту предметының тематик эчтәлеге

1. Күзәтәбез һәм тәэсирләр белән уртаклашабыз (15 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Табиғатның гүзәллеген әдәби һәм сәнгать эсәрләре аша аңлату. Балаларны табиғатка үзгәрешләргә күзәтеп барырга, күргәннәрен белән уртаклашырга өйрәтү. Кеше һәм табиғат бергәлеге. Дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау. Әйләнә-тирә дөнья матурлыгының шагыйрь өчен илһам чышмәсе булуына инандыру. Шигырьләрдә чагыштыру, сынландыру, эпитет. Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Б. Рәхмәт “Иң күңелле чак”, Р. Хисмәтуллин «Июль аланы», Р. Вәлиева “Жәй һәм бала”, М. Галиев «Жиләктән кайтканда», М. Мирза “Көздә бермәл”, “Көз”, “Болыт”, Б. Рәхимова «Шук болытлар, батыр жыл, якты кояш», М. Гафури “Болын”, Н. Дәүли «Бала болыт», . Р. Корбан “Көз нигә моңа”, Р. Вәлиева “Яңгыр, яу!”, “Китмә әле, берәз тор”, Йолдыз “Салават күпере”, М. Әлимбаев “Салават күпере”, Л. Лерон «Яңгырның ял көне», М. Жәлил “Яңгыр”, Р. Мингалим «Август каеннары», Ш. Маннур “Көзгә урманда”, З. Туфайлова «Яфрак ява», Х. Әюпов «Әбиләр чуагы», К. Тәхау “Көзгә урман”, Р. Әхмәтжан “Соңгы яфрак”, М. Мазунов «Карап торам», Г. Хәсәнов «Кыр казы», Г. Бәширов «Ана каз белән ата каз һәм аларның уникаль бәбкәсе», Н. Гыймәтдинова «Казлар», Г. Остер «Серне ачты», В. Хәйруллина “Тәрбияче попугай”, Н. Сладков “Күзалдавычлар”, Р. Әхмәт “Сыкы”, Н. Сладков “Кем остарак”, Р. Корбан “Мәктәпкә озату бәйрәме”, Г. Паушкин “Кыш”, Г. Рәхим “Безнең тауда”, Н. Әхмәдиев “Чишмәгә суга барам”, К. Кәримов “Кышкы мәтрүшкәләр”, Н. Гыймәтдинова Сарбай”.

Эш формалары: практик-уен, экскурсия, ижади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәрен һәм күнекмәләрен тәләпләр:

Кеше һәм табиғат бергәлеген, дөньяны шагыйрь күзлегеннән чыгып күзаллау, әйләнә-тирә дөньяның матурлыгы — шагыйрь өчен илһам чышмәсе булуына инандыру. Шигырьдә чагыштыру, сынландыру, эпитетларны аерырга, автор эсәрләрендә һәм халык авыз ижатында охшашлыкны, чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белергә, аңлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерергә (темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү))

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары ижаты белән танышу.

2. Чагыштырулар серенә төшенәбез (6 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Әкиятләр турында гомуми күзаллау булдыру. Татар халык әкиятләрендәге төп герой белән башка халыклар әкиятләрендәге төп герой арасындагы охшаш һәм аермалы яклар. Геройларның характеры. Россия халыклары әкиятләре. Әкиятләрнең гасырлар дәвамында үсеше. Гади вакыт тасмасы: 1) бик борынгы әкиятләр, 2) борынгы, 3) бик борынгы булмаган әкияти вакыйгалар турында аңлату.

Бик борынгы әкиятләрдә хайваннар арасындагы мөнәсәбәтләр, аларның тышкы күренешләре төп урынны алып тора. Борынгы әкиятләрдә геройның аңы, хәйләгә осталыгына дан җырлана. Ә әкияти вакыйгалар исә үз эченә геройның изге эшләрен, аның сәләтен, кин күнеллеген күрсәтүне максат итеп куя. Йөрәмсәк әкиятләр турында күзаллау.

Әфган халык әкияти: “Иң яхшы дару”, “Табышны ничек бүлсәң?”, “Кабартма”; Уйгур халык әкияти: “Тылсымлы китмән”; Инглиз халык әкияти: “Көрән төстәге пингвин баласы”; Монгол халык әкияти: “Әтәч таңда нигә кычкыра?»; Мәнси халык әкияти: “Куяның колагы нигә озын?»; Кабарда халык әкияти: “Жәнлекләр патшасы»; Венгр халык әкияти: “Комсызлык баласы»; Африка негрлары әкияти: “Сырны ничек бүлсәң?»; Эстон халык әкияти: “Куяның ирене нигә ярык?»; Эвенк халык әкияти: “Әтәч нигә кычкыра?»; Казакъ халык әкияти: “Юмарт дөя»; Нугай халык әкияти: “Карт һәм су анасы»; Норвегия халык әкияти: “Кабартма»; Алман халык әкияти: “Сандугач белән Аю»;

Каракалпак халык әкиятте: “Жәй белән Кыш нигә күрешми?”; Латыш халык әкиятте: “Шайтанга ничә яшь?”; Литва халык әкиятте: “Итагатыле мәче”, Л. Лерон “Әкияти башламнар”, Йолдыз “Охшашлык”, Ә. Шәрифиллина “Әкият кайда?”

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, эчтәлек сөйләү, төркемдә һәм парларда.

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Дәрәслекнең төзелешен белергә, әкиятләренң автор һәм халык әкиятләренә бүленешен аерырга, эчтәлек битендә ориентлаша алырга, халык һәм автор әкиятләрен аерырга, иллюстрацияләр аша әкиятләренә танырга, әкиятләренә мәгънәви кисәкләргә бүлә белергә, кыен хәлләргә калганда авырлыкларны жиңә белергә, әкиятләренң үзенчәлекләрен мөстәкыйль рәвештә күрә белергә, укыган әкиятләр арасынан тылсымлыларын аера белергә, жәнлекләр турындагы татар халык әкиятләрен башка халык әкиятләре белән чагыштырып үзенчәлекле якларын таба белергә

Милли төбәк компоненты: Төрле халык авыз ижаты белән танышу.

3. Кешеләрнең хыялларын аңларга тырышабыз. (7 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

Әкият һәм хикәя жанрларының композиция үзенчәлеген (күзәтүләр аша) аңлату. Укучы – тыңлаучыга табигый көчләренң серен, әкият геройларының серле тормыш агышын күрсәтү, хикәя геройларының характерында тормыштан алынган вакыйгаларны чагылдырып сөйләү. Уйдырмаларның максаты – тыңлаучыларны дөньяда булмаган, уйлап чыгарылган хәлләр белән шаккатыру.

Л. Лерон “Хыял”, Йолдыз “Антенналы бәрәңгә”, Л. Лерон “Хыялый Акбай”, Ә. Габиди “Тере антенналар”, Л. Лерон “Мәче малае Шукбай”, “Шукбай балык тотта”, “Хат”, Ф. Мөслимова “Хыялый”, З. Гомәрова “Хыялларым”, Б. Рәхмәт “Ничек өйрәнергә”, Р. Фәйзуллин “Тугайда”, А. Әхмәтгалиева “Болытта жиләк үсә”, Ф. Садриев “Юкка көттеләр”, А. Гыйләжөв “Суык”, А. Аланазаров “Дустымны эзлиме”, В. Хәйруллин “Кем булачак”, Йолдыз “Әтем югалды бүген”, Р. Гыйзәтуллин “Батырлык”, Г. Рәхим “Иске самавыр торбасы”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Хыял һәм фантазия турында белгәннәренә искә төшерү, яңа мәгълүматлар белән баету. Күзәтүчәнлек, уйлап табучанлык һәм яңалыкка омтылыш булдыру. Әсәрдәге төп фикерне ачыклау. “Хыял һәм чынбарлык” турында фикерләү, күзалларга өйрәнү.

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары һәм шагыйрьләре ижаты белән танышу.

4. Ярату турында. (9 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлеге:

“Ярату” төшенчәсенең мәгънәсен әдәби әсәрләрдәге вакыйга һәм образлар язмышы аша аңлату: гаиләне хөрмәтләү, гаилә әгъзаларына, туган җиргә карата ярату хисләре, кече туганнарыбызга мөхәббәт. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып тану.

Р. Вәлиев “Барысын да яратам”, Ш. Маннур “Яратам”, Р. Вәлиева “Чыпчык”, М. Хөсәен “Китап”, С. Урайский “Туган ил”, А. Гыймадиев “Шәмси мажаралары”, Н. Кәримова “Авылым жыры”, В. Нуриев “Кем катырак суга?”, Р. Вәлиева “Яңгыр белән Кояш”, Г. Сабитов “Тәүге шатлык”, Ә. Баянов “Тургай”, Н. Гыймәтдинова “Болын патшасы”, А. Әхмәтгалиева “Безнең чишмә”, Г. Бәширов “Беренче кар”, Н. Сладков “Кышкы жәй”, М. Мазунов “Яңа карлар ява”, И. Солтан “Кар ник шыгырдый?”, И. Солтан “Кар ник ява?”, Р. Мәннан “Кыш килә”, Ф. Зиятдинов “Муллык билгесе”, М. Мирза “Кышның китәсе килми”, Р. Миңнуллин “Кар бәйрәме”, С. Урайский “Кыш шатлыгы”, Р. Вәлиева “Каникул вакытында”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

“Ярату” төшенчәсенең мәгънәсен әдәби әсәрләрдәге вакыйга һәм образлар язмышы аша аңлау. Гаиләне хөрмәтләү, гаилә әгъзаларына, туган җиргә карата ярату хисләре, кече туганнарыбызга мөхәббәт булдыру.

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары һәм шагыйрьләре ижаты белән танышу.

5. Хикмәтле тормыш тәҗрибәсе туплыйбыз (7 сәгать)

Бүлекнең төп эчтәлегә: Мәсәл жанрының килеп чыгышы, үсеше. Бөтен дөньяга танылган мәсәлчеләр: Эзоп, Ж.Лафонтен, И.Крылов, татар мәсәлчеләре К.Насыри, Г.Тукай, М.Гафури, Г.Шамуков, Ә.Исхак һәм башка язучылар әсәрләрен өйрәнү. Төрле халык мәкальләре. Мәкальләргә сөйләмдә, мәсәлләрдә урынлы куллану. Дөньяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып тану. Мәсәл һәм әкиятне чагыштыру. Мәсәлләрнең хайваннар турындагы әкиятләрдән килеп чыгуы. Мәсәлләрнең төп асылы, эчтәлегә. Мәсәл моралендә мәкальләр куллану. Мәсәлләрнең тәрбияви роле.

Эзоп “Давыл белән Кояш”, Г. Тукай “Жил илә Кояш”, Н. Исәнбәт “Ябалак белән Чыпчык”, татар халык әкиятә “Ябалак белән чыпчык”, Ф. Яруллин “Мактану бәласе”, К. Насыри “Төлкә белән Этәч”, М. Гафури “Мәймүн белән күзлекләр”, “Чикерткә белән кырмыска”, Г. Тукай “Көзгә белән маймыл”, Г. Шамуков “Көзгә белән Маймыл”, Т. Яхин “Карга белән Төлкә”, Ф. Яхин “Сыр бәласе”, Г. Шамуков “Карга белән Төлкә”, М. Гафури “Ике белән бака”, В. Радлов “Карганың бәласе”, Л. Толстой “Зирәк Чүкә”, С. Шакир “Таш белән Кырмыска”, Ә. Исхак “Карт Имән белән яшь егет”, М. Гафури “Ике чебен”, Г. Тукай “Яшь агач”, Г. Тукай “Төлкә белән йөзем жимеше”, Ә. Исхак “Төлкә белән виноград”, Г. Вәлиева “Заман әкиятә”, Г. Тукай “Аккош, Чуртан һәм Кыскач”, И. Крылов “Аккош, Чуртан һәм Кыска”, М. Гафури “Кәжә белән Төлкә”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Мәсәл жанрының килеп чыгышы, үсеше белән таныш булу. Бөтен дөньяга танылган мәсәлчеләр: Эзоп, Ж.Лафонтен, И.Крылов, татар мәсәлчеләре К.Насыри, Г.Тукай, М.Гафури, Г.Шамуков, Ә.Исхак һәм башка язучыларны белү һәм әсәрләрен өйрәнү.

Милли төбәк компоненты: Танылган мәсәлчеләр һәм татар мәсәлчеләре ижаты белән танышу.

6. Көлкә серләрен эзлибез (4 сәгать)

Бүлекнең эчтәлегә: Шигырьләрдә автор фикерен аерып алу. Шагыйрьнең кимчелекләрдән көлүе. Көлкеле әсәрләрдә көлкә китереп чыгарган сәбәпләргә табу.

Ш. Галиев “Иншаның файдасы”, “Сүзләргә һәм үзләргә”, В. Нуриев “Инша”, Л. Лерон “Иртән уянасың килмәсә”, Сүз тыңлыйсың килмәсә”, “Инша”, Р. Вәлиева “Көчле укучы”, “Сыер эзләгәндә”, К. Тәңрекулиев “Эшчән” Гельды”, И. Юзеев “Хатасыз ничек язарга?”, Р. Миннуллин “Хаталар өстендә эшләү”, Г. Морат “Үскәч кем булырга”, “Тиргиләр”, Р. Низамова “Табигать күренеше”, Р. Фәйзуллин “Ничек яхшы булырга?”, Йолдыз “Ике җаваплы табышмак”, Н. Кәримова “Кое чыпчыгы”, З. Туфайлова “Трай”, А. Алиш “Утлы йомрка”, Р. Вәлиев “Минекә”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр: Шигырьләрдә автор фикерен аерып ала белү. Шагыйрьнең кимчелекләрдән көлүен, көлкеле әсәрләрдә көлкә китереп чыгарган сәбәпләргә табу. Язучы һәм шагыйрьләрнең көлкеле әсәрләрен белү.

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары һәм шагыйрьләре ижаты белән танышу.

7. Герой ничек туа? (9 сәгать)

Бүлекнең эчтәлегә: Автор әкиятләрендә, нәкъ халык әкиятләрендәгечә, вакыйгаларның кабатлануы, чылбыр рәвешендә тезелүе, аерым сүзләрнең ритмик кабатланып килүе. Автор теленең кабатланмас матурлыгы. Язның тәүгә үзенчәлекләрен әсәрләрдән табу.

Ф. Яруллин “Тылсымлы ачыкч”, Р. Мингалим “Уйларга кирәк”, Р. Харис “Берсе калсын иде”, Р. Вәлиева “Кышкы ямь”, Йолдыз “Белмәгән белми”, М. Мирза “Язның тәүгә көннәре”, Г. Хәсәнов “Корташар”, “Төблә”, “Май”, Г. Гыйлман “Көзгә урман”, Ф. Садриев “Белемле әби”, Х. Халиков “Витаминлы аш”, Н. Гыйматдинова “Дару”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, экскурсия, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Автор әкиятләрен анализлый белү. Автор теленә кабатланмас матурлыгын тою. Язның тәүге үзенчәлекләрен әсәрләрдән таба белү.

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары һәм шагыйрьләре ижаты белән танышу.

8. Үткәннәр белән хәзергә чагыштырабыз (11 сәгать)

Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны табу. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү күнегүләре: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү).

Хикәя геройлары, аларның портреты һәм характер үзенчәлекләренә башкарган гамәлләре аша чагылышы. Авторның үз героена мөнәсәбәте. Геройларга чагыштырма характеристика. Герой яшәгән тирәлек, пейзаж.

Р. Фәйзуллин “Онытма син!”, М. Мирза “Идел-йорт”, “Без бабайсыз үстек”, Р. Рәкыйпов “Мин яратам сине, Татарстан!”, Л. Шагыйрьжан “Сөембикә манарасы”, В. Нуриев “Хужалар тавы”, Х. Туфан “Казан”, З. Гомәрова “Батырлар хакында”, Р. Харис “Сугыш турында сөйләшә картлар”, “Игенче жыры”, Г. Гыйлман “Нәсел агачы”, “Дәү әтинең әтисе”, “Универсиада”, Ф. Кәрим “Ант”, Ватаным өчен”, М. Жәлил “Кичер, илем!”, Х. Халиков “Рәхмәт сезгә, ветераннар!”, В. Нуруллин “Бүреләр, үгез һәм без”, С. Рәхмәтуллин “Сандыктагы хәзинә”, Р. Мәннан “Без музейга барабыз”, Г. Ахунов “Канатлар кая илтә?”, Г. Моратов “Корыч шулай чыныкты”, И. Юзеев “Матурлыкны гына алып кит”, Г. Бәширов “Безнең Татарстан”, Р. Фәйзуллин “Нефть”, “Безнең КамАЗ”, Йолдыз “Спортчы Шүрәле”, Р. Миннуллин “Кунакка килгез”.

Эш формалары: практик-уен, ижади эш, яттан сөйләү, экскурсия, төркемдә һәм парларда

Укучыларның белемнәренә һәм күнекмәләренә таләпләр:

Чагыштыру, контраст, жанландыру кебек гади әдәби алымнарны таба белү. Жанлы сөйләмнең мөһим чараларын үзләштерү: темп, тавыш көче, тон, сөйләм мелодикасы (тавышны күтәрү, түбәнәйтү). Хикәя геройлары, аларның портреты һәм характер үзенчәлекләренә башкарган гамәлләре аша чагылышын, авторның үз героена мөнәсәбәтен, геройларга чагыштырма характеристика бирә белү.

Милли төбәк компоненты: Татар язучылары һәм шагыйрьләре ижаты белән танышу.

Календарь-тематик планлаштыру

	Теманың эчтәлеге	Үткәру вакыты		Укучылар эшчәнлеге
		План	Факт	
1.	Иң күнелле чак. Бари Рәхмәт "Иң күнелле чак". И.Грабарь "Сентябрь кары"	4.09		Аңлап, дәрәс, йөгәрәк уку
2.	Жәйнә сагыну. М. Галиев "Жиләктән кайтканда", Г.Эйдинов "Мастерской тәрәзәсе	6.09		Аңлап, дәрәс, йөгәрәк уку. М.Галиевның шигыре белән таныштыру. Табигатькә мэхәббәт тәрбияләү.
3.	Күк йөзәндә болыт-рәсемнәр. Б.Рәхимов."Шук болытлар, батыр жыл, якты кояш", Р. Корбан "Көз нигә моңа?"	11.09		Шигырь белән таныштыру. Укучыларны аңлап йөгәрәк укырга өйрәтү. Язучының ижаты.
4.	Яңгырның ял көнә. Л. Лерон "Яңгырның ял көнә", Ф. Васильев "Яңгыр алдынан".	13.09		Әсәрнең төп фикерен билгеләү һәм аны үз сүзләрен белән әйтеп бирү, сәгатълә уку.
5.	Жир өстенә яфрак ява. Р.Мингалим "Август каеннары"З. Туфайлова "Яфрак ява", Мәннур "Көзгә урманда".	18.09		Укылганның эчтәлеген тулысынча, кыскача, сайлап һәм ижади сөйләү.Текстан табигать һәм көнкүреш тасвирламаларын аерып күрсәтү
6.	Алтын көз. Ф.Хәсни "Яфрак коелганда", И.Остроухов "Алтын көз"	20.09		Сәнгатьлә уку күнәкмәләрен булдыру. Әсәргә картиналы план төзәргә өйрәтү.
7.	Кыр казлары китә жылы якка. М.Мазунов "Карап торам", Г.Хәсәнов "Кыр казы"	25.09		Укучыларда сәнгатьлә уку күнәкмәләрен формалаштыру, сөйләмнәрен үстерү.
8	Йорт казлары - гаҗәп кызык кошлар. Г.Бәширов "Ана каз белән ата каз һәм аларның унике бәбкәсе"	27.09		Әсәрдән алынган фактлар белән үз карашларын исбатлый беләргә өйрәтү. Кошларны белү
9	Йорт казлары - гаҗәп кызык кошлар. Г.Бәширов "Ана каз белән ата каз һәм аларның унике бәбкәсе"	2.10		Мәкальләрен тәрбияви әһәмиятен билгеләү, сәнгатьлә уку күнәкмә-ләрен формалаштыру, сөйләмнәрен үстерү. Икмәкнең кадерен бе-лергә өйрәтү. Игенче хезмәтенә хөрмәтләү
10.	Тәрбияче попугай. Г.Остер "Серне ачты"	4.10		Укучыларның фикерләү күнәкмәләрен үстерү.
11.	Әнис Шакировның куен дәфтәре. Н.Сладков "Күзалдавычлар", Р.Әхмәт "Сыкы"	9.10		Әсәрдән алынган фа-ктлар белән үз карашларын исбатлый беләргә өйрәтү. Укучыларның фикерләү күнәкмәләрен үстерү. Табигать-кә мэхәббәт тәрбияләү.
12.	Әнис Шакировның куен дәфтәре. Сладков."Кем остарак?", Р.Корбан "Мәктәпкә озату бәйрәме"	11.10		Сәнгатьлә уку күнәкмәләрен булдыру. Әсәргә картиналы план төзәргә өйрәтү.
13.	"Серле ачыкч" клубы утырышы. Г.Паушкин "Кыш", Г.Рәхим "Безнең тауда"	16.10		Укучыларда үзлектән белем алу күнәкмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга кызыксыну тәрбияләү
14.	Серле чишмә, моңлы чишмә. Н.Әхмәдиев "Чишмәгә суга барам"	18.10		Әсәрнең мәгънәлә кисәкләре арасындагы бәйләнешләрне ачыклау, төп фикерен бил-геләү һәм аны үз сүзләрен белән әйтеп би-рәргә

				өйрөтү. Сэнгатыле уку осталыгын камиллэштерү.
15.	Сарбайның батырлыгы. Н.Гыйматдинова “Сарбай”	23.10		Сэнгатыле уку осталыгын камиллэштерү. Туган жиргә мэхәббәт тәрбияләү
16.	Эш кешене тәрбияли, ялкаулык боза. Әфган халык әкиятә "Иң яхшы дару" уйгур халык әкиятә "Тылсымлы китмән"	25.10		Авторның төп уен тирән, ачык итеп аңлау-ларына ирешү һәм әсәргә карата үз караш-ларын формалаштыру. Укучыларның матур әдәбият белән кызык-сынуларын арттыру
17.	Һәр жәнлекнең үз төсә. Инглих халык әкиятә: “Көрән төстәгә пингвин баласы”	6.11		Укучыларда текстны аңлап укырга, укылган өлешнең эчтәлеген сөйләргә өйрәтү.
18.	Эш үткәч, үкенүдән файда юк. “Өтөч таңда ник кычкыра?” (Монгол халык әкиятә)	8.11		Әсәрнең тәрбияви әһәмиятен билгели белергә өйрәтү
19.	И куян, куян... . "Куяның колагы нигә озын". Манси халык әкиятә	13.11		Укылган әсәр буенча әңгәмәдә катнашу, сорауны ишетү, аңлау һәм темага бәйлә рәвештә җавап
20.	Жәнлекләр арасында да патшалар була. “Жәнлекләр патшасы” (кабардин халык әкиятә)”	15.11		Чыгыш ясый, үзенә билгеләмә һәм бәйләрен дәлилли, исбатлый
21.	Комсызлык китергән бәла. Венгр халык әкиятә "Комсызлык бәласе", Африка негрлары әкиятә "Сырны ничек бүлгәннәр"	20.11		Укылган әсәр буенча әңгәмәдә катнашу, сорауны ишетү, аңлау һәм темага бәйлә рәвештә җавап
22.	Хыял һәм фантазия арасындагы аерма Л.Лерон “Хыял”, Йолдыз “Антенналы бәрәңгә.”	22.11		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга кызыксыну тәрбияләү. Телдән текст төзи белү
23.	“Хыял һәм чынбарлык” турында төшенчә. Л.Лерон “Мәче малае Шукбай.”	27.11		Укылган әсәргә тулы, кыска һәм рәсемле план төзү. Әсәрнең тәрбияви әһәмиятен билгеләү. Үзгә ошаган өлешне табып укый белү
24.	Мәчеләр дә кешеләрчә яши. Л. Лерон "Шукбай балык тотта", "Хат"	29.11		Укылган әсәргә тулы, кыска һәм рәсемле план төзү. Әсәрнең тәрбияви әһәмиятен билгеләү. Текстны аңлап уку
25.	“Серле ачкыч” мәктәп клубы утырышы	4.12		Укучыларны аңлап һәм сэнгатыле итеп укырга сөйләм културасына өйрәтү. Балаларның сөйләмен баету.
26.	Нәниләрнең хыялы. А. Гыйләжәв "Суык"	6.12		Сэнгатыле һәм йөгәрек укуга ирешү. Укучыларда миһербанлык кебек уңай сыйфатлар, яхшы гадәтләр, түземлек сыйфатлары тәрбияләү
27.	Дүрт аяклы дустым. А. Алланазаров "Дустымны эзлимин"	11.12		Фикерне дәрәс һәм төгәл итеп белдерү өчен бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү.
28.	Батырлыкка жирдә урын бар. Р.Гыйззәтуллин "Батырлык"	13.12		Укучыларны аңлап һәм сэнгатыле итеп укырга сөйләм културасына өйрәтү. Балаларның сөйләмен баету. Логик, ижади фикерләү сәләтләрен үстерү.
29.	Дөнъяны шагыйрьләр күзлегеннән чыгып танып белү. Р.Вәлиев “Барысын да яратам.” Ш.Маннур “Яратам”, Р.Вәлиев “Чыпчык.”	18.12		Логик, ижади фикерләү сәләтләрен үстерү. Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга кызыксыну тәрбияләү.
30.	Авыл хикмәтләре. А.Гыймадиев "Шәмси мажаралары"	20.12		Әсәрнең тәрбияви әһәмиятен билгеләү. Чын кеше булып яшәү-гә өмет, ышаныч тәрби-яләү. Әсәрнең тәрбияви әһәмиятен билгеләү.

31.	Жәйге қояш астында. В.Нуриев "Кем катырак суга". Р.Вәлиева "Яңгыр белән Кояш"	8.01		Укылган әсәргә тулы, қысқа һәм рәсемле план төзүне камилләштерү.
32.	Шатлык - тәнгә сихәт. Г.Сабитов "Тәүге шатлык"	10.01		Укылган әсәргә тулы, қысқа һәм рәсемле план төзүне камилләштерү.Балаларның сөйләмен баету
33.	Болын патшасы. Н. Гыйматдинова “Болын патшасы”. Ф. Халиков “Таилә портреты”	15.01		Фикерне дәрәс һәм төгәл итеп белдерү өчен бәйләнешле сөйләм күнекмәләрен үстерү.Укучыларның фикерләү сәләтен һәм ижади активлығын арттыру.
34.	Чишмә буенда. А.Әхмәтҗалиева “Безнең чишмә”, Ф.Әминов “Су бие”	17.01		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга қызыксыну тәрбияләү.
35.	Туган як қышы. Г.Бәширов "Беренче кар"	22.01		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга қызыксыну тәрбияләү.
36.	Кар – ул муллык билгесе. М.Мазунов “Яңа карлар ява”, И. Солтан “Кар ник шыгырдый?”	24.01		Бәйләнешле сөйләм күнекмәләре формалаштыру.
37.	Қыш шатлығы. Р. Миңнуллин “Кар бәйрәме”. Р. Вәлиева “Каникул вакытында”	29.01		Хәзерге татар әдәбияты әсәрләре. Ишеткәннәргә карата үз фикеренә белдерү
38.	Мәсәл серләренә төшенәбез. Эзоп “Давыл белән Кояш”. Г.Тукай “Жил илә Кояш”	31.01		Мәсәл персонажлары-ның үз-үзләрен тотышын кешеләрнең уй һәм хәрәкәтләре белән чагыштыра белү.
39.	Тапқырлык үлемнән коткара. Н.Исәнбәт “Ябалак белән Чыпчык”. Г. Тукай “Көзге белән Маймыл”	5.02		Мәсәлләрнең хикәяләү һәм мораль өлешләрен таба белү
40.	Юк урында мактау – зарарлы эш. Т.Яхин “Карга белән Төлке”. Г.Шамуков “Карга белән Төлке”	7.02		Эчтәлекне логик эзлеклелектә һәм төгәл сөйләү. Мәсәлләр һәм әкият арасындагы бәйләнешне таба белү
41.	Көч житмәслек нәрсәне ақыл белән жиңеп була. В.Радлов “Карганың хәйләсе”. Л.Толстой “Зирәк Чәүкә”	12.02		Ақыл көченең барысыннан да көчлерәк икәнәне төшендерү
42.	Һәр максатка чара бар. Ә. Исхак “Карт имән белән яшь егет”. М.Гафури “Ике чебен”	14.02		Хәзерге татар әдәбияты әсәрләре белән танышу. Ишеткәннәргә карата үз фикеренә белдерү
43.	Эшен барып чыкмаса гаепне үзеңнән эзлә. Г.Тукай “Төлке һәм йөзем жимеше”. Ә. Исхак “Төлке һәм виноград”	19.02		Әсәрне қычқырып яки яттан укыганда аның эчтәлеген, характерын төрле сурәтләү чаралары аша бирү.
44.	Бердәмлектә – көч. Г.Тукай “Ақкош, Чуртан һәм Қысла”. И.Қрылов “Ақкош, Чуртан һәм Қысла”	21.02		Эчтәлек буенча фикер алышуда катнашу, текст ахырындагы биремнәрне төгәл үтәү
45.	Белмәү гаеп түгел, белергә теләмәү гаеп. Ш.Ғалиев "Иншаның файдасы", "Сүзләре һәм үзләре"	26.02		Ш.Ғалиев "Иншаның файдасы", "Сүзләре һәм үзләре" танышу, әсәрләргә сәнгатьле укырга өйрәнү
46.	Бүләк зур булмас, укыган кеше хур булмас.	28.02		Хәзерге татар әдәбияты әсәрләре. Ишеткәннәргә карата үз фикеренә

	И.Юзеев “Хатасыз ничек язарга”. Р.Миңнуллин “Хаталар өстендә эшләү”			белдерү
47.	Акылның кадере - әдәп белән, куәтнең кадере – сәләт белән. Р.Фәйзуллин “Ничек яхшы булырга”. Йолдыз “Ике жаваплы табышмак”	5.03		Әсәрне кычкырып яки яттан укыганда аның әчтәлеген, характерын төрле сурәтләү чаралары аша бирү.
48.	Көнең бушка үтмәсен. Г.Морат “Тиргиләр”. З.Туфайлова “Трай”	7.03		Дәрестә нинди яңа белемнәр алуыгыз турында күршегез белән фикерләрегезне уртаклашу
49.	Белгә юан берне егар, белеме булган меңне егар. Ф.Яруллин “Тылсымлы ачкыч”. Р.Мингалим “Уйларга кирәк”	12.03		Укылган яисә тыңланган әсәрнең әчтәлеген. Дәрәс һәм йөгерең уку. Персонаж термины белән танышу
50.	Ф.Яруллин “Тылсымлы ачкыч”.	14.03		Укылган яисә тыңланган әсәрнең әчтәлеген. Дәрәс һәм йөгерең уку. Дәрәслек һәм башка чыганаclar белән эшләү
51.	Белер өчен дәрәсен, бик күп укырга кирәк. Ф.Яруллинның “Тылсымлы ачкыч” әкиятен. Р.Вәлиева “Кышкы ямь”	19.03		Әсәрне кычкырып яки яттан укыганда аның әчтәлеген, характерын төрле сурәтләү чаралары аша бирү.
52.	Гыйлем ачкычы – китап. Ф.Яруллинның “Тылсымлы ачкыч” әкиятен. Йолдыз “Белмәгән белми”	21.03		Әчтәлек буенча фикер алышуда катнашу, текст ахырындагы биремнәрне төгәл үтәү
53.	Шыбырдашып тама тамчылар. М.Мирза “Язның тәүгә көннәрен”. Г. Хәсәнов “Корташар”	4.04		Әчтәлек буенча фикер алышуда катнашу, текст ахырындагы биремнәрне төгәл үтәү. Әсәрләрдә юмор хисе бирелешен, кызыклы урыннарны аеру.
54.	Беренче күкрәү. Г.Хәсәнов “Май”. Ә.Рәшит “Яшенле яңгыр”	9.04		Мөстәкыйль рәвештә әсәрнең төп геройлары-на характеристика бирү. Белем алуға, сәла-мәт яшәшкә омтылыш уяту, үзара һәм башка кешеләр белән иркен аралаша белү
55.	Табиғат – иң серле китап. Г.Хәсәнов “Май”	11.04		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләрен булдыру; әдәби әсәрләр укуға кызыксыну тәрбияләү.
56.	Шифалы яңгырлар. Г.Хәсәнов “Май”. Х.Халиков “Витаминлы аш”	16.04		Дәрестә нинди яңа белемнәр алуыгыз турында күршегез белән фикерләрегезне уртаклашу
57.	Канатлы дуслар. Г.Хәсәнов “Май”. Н.Гыймәтдинова “Дару”	18.04		Әсәрләрдә юмор хисе бирелешен, кызыклы урыннарны аеру. Әдәбиятта фантазия
58.	Үткәннең онытма син! Р.Фәйзуллин “Онытма син!”. Р.Рәкыйпов “Мин яратам сине, Татарстан!”	23.04		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләрен булдыру; әдәби әсәрләр укуға кызыксыну тәрбияләү.
59.	Бик борынғы манара. Л.Шагыйрьжан “Сөембикә манарасы”. В.Нуриев “Хужалар тавы”	25.04		Төрле жанрдагы әсәрләрне ишетеп аңлау, укылган әсәрләрнең әчтәлеген сөйли белү. Сәнгатьле уку күнегүләрен
60.	Сабан туй – халык бәйрәме. М.Мирза “Без	30.04		Өйрәнелгән материалның фәнне өйрәнүдәге, тормыштагы әһәмиятен

	бабайсыз үстек” “Музей йортына сәяхәт”			ачыклау.
61.	Нәсел агачы. Г.Гыйльман “Нәсел агачы”. В.Хәйруллина “Хозурлык һәм горурлык”	2.05		Төрле жанрдагы әсәрләрне ишетеп аңлау, укылган әсәрләрнең эчтәлеген сөйли белү. Сәнгатьле уку күнегүләре
62.	Алар Ватан өчен көрәште. Ф.Кәрим “Ант”, “Ватаным өчен”	7.05		Укучыларда үзлектән белем алу күнекмәләре булдыру; әдәби әсәрләр укуга кызыксыну тәрбияләү.
63.	Рәхмәт сезгә, ветераннар! М.Жәлил “Кичер, илем!”. Х.Халиков “Рәхмәт сезгә, ветераннар”	9.05		Укучыларның матур әдәбият белән кызык-сынуларын арттыру. Сугыш ветераннары-ның бүгенге тыныч тормыш өчен кан коюларын аңлау
64.	Сугыш чоры балалары. В.Нуруллин “Бүреләр, үгез һәм без”. “Музей йортына сәяхәт”	14.05		Әдәби әсәрләр аша сугыш чоры балаларының фажигале язмышын аңлау
65.	Канатлар кая илтә? Г.Ахунов “Канатлар кая илтә?” Мәкальләр. “Музей йортына сәяхәт”	16.05		Төрле жанрдагы әсәрләрне ишетеп аңлау, укылган әсәрләрнең эчтәлеген сөйли белү. Сәнгатьле уку күнегүләре
66.	Матурлыкка бай ул безнең заман. И.Юзеев “Матурлыкны гына алып кит”	21.05		Тормыш матурлыгы белән табигать матурлыгын бербөтен итеп карау Әсәрнең төп фикерен билгеләү һәм аны үз сүзләрең белән әйтеп бирү.
67.	Мин яратам сине, Татарстан! Г.Бәширов “Безнең Татарстан”. Р.Харис “Игенче жыры”	23.05		Татарстан турында әдәби әсәрләр аша танышу Әсәргә анализ ясау; йөгерек, дөрес, сәнгатьле уку.
68.	Казан – спорт каласы. Йомгаклау дәресе. Йолдыз “Спортчы Шүрәле”. Г.Гыйльман “Универсиада” Йомгаклау дәресе.	28.05		Әсәрләр турында мөстәкыйль нәтижәләр ясау Әсәрнең төп фикерен билгеләү һәм аны үз сүзләрең белән әйтеп бирү

Әдәбият

1. Г. М. Сафиуллина, Ф. Ф. Хәсәнова, Ә. Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф: Дәрәслек. 3 кисәктә. 1 кисәк. — Казан: «Мәгариф — Вакыт» нәшрияты, 2013.
2. . Г. М. Сафиуллина, Ф. Ф. Хәсәнова, Ә. Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф: Дәрәслек. 3 кисәктә. 2 кисәк. — Казан: «Мәгариф — Вакыт» нәшрияты, 2013.
3. Г. М. Сафиуллина, Ф. Ф. Хәсәнова, Ә. Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф: Дәрәслек. 3 кисәктә. 3 кисәк. — Казан: «Мәгариф — Вакыт» нәшрияты, 2015
4. Г. М. Сафиуллина, Ф. Ф. Хәсәнова, Ә. Г. Мөхәммәтҗанова. Әдәби уку: 3 нче сыйныф: Методик кулланма. — Казан:

Мәгълүмати-электрон ресурслар

1. balarf.ru/
2. gzalilova.narod.ru/present_tat.htm
3. belem.ru
4. org.com
5. edu.tatar.ru